

Dato: 13. august 2024
Kontor: Nordatlantkontoret
Sagsbeh: Simon Holmelund Lange
Sagsnr.: 2023-10673
Dok.: 3382771

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland, lov for Grønland om pant og lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland (Gennemførelse af dele af flerårsaftalen for domstolene 2024-27)

Indholdsfortegnelse

1. Høringen.....	2
1.1. Høringsperiode.....	2
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	2
2. Høringssvarene.....	4
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget.....	4
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget.....	6
2.2.1. Digitalisering af tinglysningen i Grønland.....	6
2.2.2. Bistandsværgekoordinator.....	8
2.2.3. Forholdet til databeskyttelsesretten.....	9
2.2.4. Normeringen af Grønlands Landsret.....	9
2.2.5. Tilkaldedommere	10
2.2.6. Digital kommunikation i retsplejen.....	11
2.2.7. Økonomiske konsekvenser.....	11
3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet.....	12

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejelov for Grønland, kriminallov for Grønland, lov for Grønland om pant og lov om ægteskabets retsvirkninger som sat i kraft for Grønland (Gennemførelse af dele af flerårsaftalen for domstolene 2024-27) har i perioden fra den 2. juli 2024 til den 30. juli 2024 (29 dage) været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 2. juli 2024 endvidere sendt til Folketingets Grønlandsudvalg og Folketingets Retsudvalg til orientering.

Herudover blev udkastet til lovforslag offentliggjort på Høringsportalen den 2. juli 2024.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Oversigten omfatter herudover interessenter, som ikke er blandt de hørte myndigheder, organisationer m.v., men på egen foranledning har sendt bemærkninger til udkastet til lovforslag. Sådanne interessenter er i oversigten markeret med*.

Høringspart	Høringssvar modtaget	Bemærkninger	Ingen bemærkninger	Ønsker ikke at afgive høringssvar
Advokatrådet	X	X		
Amnesty International				
Avannaata Kommunia				
Danske Advokater				
Dansk Erhverv				

Datatilsynet	X	X		
Den Danske Dommerforening				
Departementet for Boliger og Infrastruktur*	X		X	
Departementet for Børn og Unge*	X		X	
Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling*	X	X		
Departementet for Finanser og Skatter*	X	X		
Det Grønlandske Hus				
Dommerfuldmægtig foreningen				
Domstolsstyrelsen	X		X	
Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige				
Forsvarerforeningen i Grønland				
Grønlandske Advokater				
Grønlands Erhverv				
Grønlands Landsret	X		X	
Grønlands Råd for Menneskerettigheder	X	X		
Institut for Menneskerettigheder				
Justitia				
Kommune Kujalleq				
Kommune Qeqertalik				
Kommuneqarfik Sermersooq				
Kredsdommerforeningen				
Kriminalpolitisk Forening (KRIM)				
Landsforsvareren for Grønland				
Procesbevillingsnævnet	X	X		

Qeqqata Kommunia				
Retspolitisk Forening				
Retten i Grønland				
Rigsadvokaten	X		X	
Rigspolitiet	X	X		
Sø- og Handelsretten				
Tinglysningsretten	X		X	
Vestre Landsret	X			X
Østre Landsret	X			X

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

Advokatrådet og **Grønlands Råd for Menneskerettigheder** kritiserer høringsperioden på 4 uger henover skolernes sommerferie, som ikke har gjort det muligt at udarbejde fuldstændigt fyldestgørende høringssvar. Der henvises i den forbindelse til, at Folketingets Præsidium har henstillet til, at høringsperioden for lovforslag, der sendes i høring i eller over skolernes sommerferie, tidligst udløber 10 dage efter skoleferiens afslutning.

Justitsministeriet bestræber sig på at fastsætte rimelige frister for høringer over lovforslag på Justitsministeriets område. Justitsministeriet er opmærksom på, at den offentlige høring over nærværende lovforslag udløb tidligere end 10 dage efter skoleferiens afslutning, idet lovforslaget har været i høring i perioden fra den 2. juli 2024 til den 30. juli 2024 (29 dage). Den kortere høringsperiode skal ses i lyset af, at lovforslaget, som har til formål at implementere dele af 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', har skulle forelægges for Grønlands Selvstyre forud for Inatsisartuts efterårssamling 2024 med henblik på efterfølgende fremsættelse for Folketinget i november 2024 og ikrafttrædelse af hovedparten af lovforslaget den 1. marts 2025, hvilket ikke ville være muligt med en længere høringsperiode.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder kritiserer endvidere, at høringsmaterialet ikke indledningsvist er udsendt i sin helhed, idet den grønlandske oversættelse først forelå mandag den 15. juli 2024. Rådet er på den baggrund og i lyset af den korte høringsperiode af den holdning, at høringsmaterialet har været mangelfuldt i en sådan grad, at det ikke har

været muligt at bearbejde det, og rådet anbefaler derfor, at høringen bør gå om.

Justitsministeriet bestræber sig på, at lovforslag på Justitsministeriets område bliver sendt i offentlig høring i både en grønlandsk og dansk udgave, så høringsparterne i Grønland har de bedst mulige rammer for at forholde sig til lovforslagene. Der kan dog forekomme situationer, hvor det vil forsinke forelæggelsen for Grønlands Selvstyre og den efterfølgende behandling i Folketinget unødigt meget, hvis den offentlige høring skal afvente færdiggørelsen af den grønlandske udgave. I disse særlige tilfælde findes det derfor rigtigst, at lovforslaget bliver sendt i høring uden den grønlandske udgave, og at det i den forbindelse bliver fremhævet i høringsbrevet, at den grønlandske udgave vil blive offentliggjort på høringsportalen, så snart det er muligt, hvilket har været tilfældet med nærværende lovforslag.

Justitsministeriet finder ikke, at høringen over lovforslaget og det tilhørende materiale har været mangelfuldt i en sådan grad, at høringen bør gå om.

Departementet for Finanser og Skatter værdsætter, at Justitsministeriet har valgt at implementere flerårsaftalen for domstolenes økonomi af flere omgange og er enige i prioriteringen.

Procesbevillingsnævnet bemærker, at høringsversionen af lovforslaget på en række punkter adskiller sig fra det udkast, der tidligere har været sendt i præhøring, herunder at høringsversionen ikke ses at indeholde forslag om indførelse af nye appelbegrænsningsregler for Grønland svarende til de nye danske appelbegrænsningsregler. Procesbevillingsnævnet antager, at disse vil blive medtaget i et eventuelt fremtidigt lovforslag.

Justitsministeriet bemærker, at den del af flerårsaftalen om domstolenes økonomi 2024-2027, som indebærer, at Justitsministeriet sammen med Naalakkersuisut vil vurdere, om de ændringer, der foretages i den danske retsplejelov med henblik på at forenkle retsplejen som følge af forslag fra Rørdamudvalget og Retsplejerådet, også er relevante at gennemføre for Grønland, ikke indgår i nærværende lovforslag. De regelforenklinger, som vurderes relevante for Grønland, forventes i stedet at blive medtaget i et senere lovforslag.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Digitalisering af tinglysningen i Grønland

Departementet for Erhverv, Handel, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling finder det kritisabelt, at den foreslåede selvbetjeningsordning kun vil være på dansk med en grønlandsksproget vejledning. Departementet henviser i den forbindelse til, at der er flere i Grønland, som ikke kan udtrykke sig på dansk på denne måde, hvilket kan gøre det svært for borgere og erhvervet, ligesom det kan forlænge tiden for sagsbehandlingen for de personer, som gerne vil udtrykke sig på grønlandsk.

Departementet bemærker afslutningsvis, at departementet bakker op om en digital tinglysningsmulighed, men at de mener, at denne skal være tilgængelig på grønlandsk.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder bemærker, at der igennem en årrække har været et stort ønske om at indføre digital tinglysning i Grønland. Rådet finder det imidlertid stærkt kritisabelt, at systemet ikke kan tilgås på Kalaallisut (grønlandsk). Det er på den baggrund rådets klare anbefaling, at forslaget herom ikke vedtages i sin nuværende form og i stedet udsættes indtil, at der er fundet økonomi til og lagt en plan for at gøre systemet tilgængeligt på Kalaallisut (grønlandsk).

Grønlands Råd for Menneskerettigheder har endvidere bemærket, at der vil være en lang række borgergrupper, som ikke har optimale forudsætninger for at tilgå den digitale tinglysning. Rådet bemærker hertil, at adgang til digitale enheder og internet ikke er ligeså udbredt i Grønland som i Danmark, hvilket kan være en barriere for at benytte systemet. Rådet finder det på den baggrund afgørende, at der skabes adgang til tinglysning udenom systemet for borgere, som ikke besidder forudsætningerne til at anvende systemet.

Det fremgår af 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', at de grønlandske domstole samlet set har en meget lav digitaliseringsgrad. Det betyder bl.a., at der anvendes papirbaserede arbejdsgange, samt at statistik og ledelsesinformation er meget begrænset, da arbejdet er baseret på manuelle registreringer. Med henblik på at styrke it-understøttelsen af Grønlands Domstole lægges der med flerårsaftalen bl.a. op til digitalisering af tinglysningen i Grønland. Nærværende lovforslag har bl.a. til formål at

etablere det lovgivningsmæssige grundlag for, at denne del af aftalen kan udmøntes.

Det bemærkes, at det har været en bagvedliggende forudsætning for flerårsaftalen, at initiativet om digital tinglysning i Grønland bl.a. af hensyn til teknisk realiserbarhed, implementeringstid og finansiering skal udmøntes ved at udvide det eksisterende danske tinglysningssystem, som er skræddersyet til at håndtere tinglysninger, til brug for Retten i Grønlands tinglysning, og således ikke udarbejdelse af en ny selvstændig grønlandsk version af det digitale selvbetjeningssystem. Det betyder bl.a., at det digitale selvbetjeningssystem alene vil foreligge i en dansk version.

Naalakkersuisut har imidlertid i forbindelse med behandlingen af lovforslaget tilkendegivet, at de ikke kan støtte den foreslåede tekniske udmøntning af initiativet. Med lovforslaget lægges der derfor op til, at de foreslåede regler i lovforslaget, som har til formål at danne det lovmæssige grundlag for digital tinglysning i Grønland, først vil træde i kraft, når Naalakkersuisut har tilkendegivet et ønske herom.

Det er derfor tilføjet i lovforslagets § 5, stk. 2, at tidspunktet for ikrafttrædelse af reglerne om digital tinglysning skal fastsættes efter forhandling mellem justitsministeren og Naalakkersuisut. Med lovforslaget lægges der derfor op til, at de foreslåede regler i lovforslaget, som har til formål at danne det lovmæssige grundlag for digital tinglysning i Grønland, først vil træde i kraft, når Naalakkersuisut har tilkendegivet at være indforstået med ikrafttrædelsen heraf.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at det fremgår af pkt. 2.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at de nærmere regler om fremgangsmåden ved digital tinglysning i Grønland skal fastsættes af justitsministeren ved bekendtgørelse. Justitsministeriet vil i den forbindelse kunne fastsætte regler om fritagelse fra at anvende det digitale selvbetjeningssystem, hvis anmelderen ikke har mulighed for at anvende systemet. Anmelderen vil i sådanne tilfælde kunne anmelde rettigheder til registrering på grundlag af papirdokumenter efter nærmere fastsatte regler.

Departementet for Finanser og Skatter bemærker med tilfredshed, at Justitsministeriet har indført en bemyndigelse til at sørge for, at et dokument stempelberigtiges.

Departementet bemærker derudover, at Skattestyrelsen gerne bidrager til den praktiske implementering af den digitale tinglysning i relation til stempelfunktionen, hvis Justitsministeriet finder dette formålstjenligt.

Justitsministeriet vil inddrage Departementet for Finanser og Skatter i det videre arbejde med implementeringen af den digitale tinglysning i relation til stempelfunktionen.

2.2.2. Bistandsvæргеordinator

Rigspolitiet har bemærket, at det bør overvejes at berøre klagemulighederne i forarbejderne i de tilfælde, hvor antagelsen af bistandsværges lægges uden for det administrative hierarki.

Justitsministeriet bemærker hertil, at ministeriet – som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2 – med hjemmel i kriminallovens § 163, stk. 3, der ikke foreslås ændret, men bliver § 163, stk. 4, vil kunne fastsætte nærmere regler om bistandsvæргеkoordinatorens opgaver med hensyn til bistandsværges i Grønland, som på nuværende tidspunkt ikke er endeligt fastlagt. Der vil i den forbindelse også kunne fastsættes regler om klage.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder finder det hensigtsmæssigt, at der etableres en bistandsvæргеordinator. Rådet undrer sig dog over, at der i forslaget lægges op til, at det skal være den enkelte justitsminister, der beslutter, om der skal være en bistandskoordinator, og hvor stor en del af det mulige mandat denne skal tildeles. Grønlands Råd for Menneskerettigheder anbefaler, at en bistandsvæргеordinator etableres permanent.

Justitsministeriet bemærker, at det indgår i 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', at der skal etableres en bistandsvæргеordinator, der skal stå for uddannelse, antagelse og rådgivning af bistandsværgerne i Grønland, og at lovforslagets § 2 skal sikre det fornødne lovgivningsmæssige grundlag for gennemførelsen af aftalen på dette punkt. Der henvises for nærmere herom til lovforslagets pkt. 2.3.2, herunder i forhold til de forventede administrative tilpasninger af bekendtgørelse nr. 366 af 19. april 2016 om bistandsværges beskikket i medfør af kriminalloven for Grønland.

2.2.3. Forholdet til databeskyttelsesretten

Datatilsynet har bemærket, at lovforslaget ikke ses at indeholde et afsnit, som nærmere beskriver forholdet til relevante gældende databeskyttelsesregler, herunder en beskrivelse af forholdet og rollefordelingen mellem de enkelte parter mv. Datatilsynet forudsætter imidlertid, at den behandling af personoplysninger, som lovforslaget foranlediger, herunder indretning af eventuelle nye IT-systemer, vil ske i overensstemmelse med de for de enkelte myndigheder gældende databeskyttelsesregler.

Justitsministeriet bemærker, at der i forlængelse af høringen er tilføjet et nyt afsnit i lovforslaget, som beskriver lovforslagets forhold til databeskyttelsesretten. Der henvises lovforslagets pkt. 3.

2.2.4. Normeringen af Grønlands Landsret

Procesbevillingsnævnet noterer sig, at lovforslaget indeholder en række sproglige ændringer som konsekvens af opnormeringen af den grønlandske landsret fra én til to landsdommere, således at udtalelse til Procesbevillingsnævnet i forbindelse med en ansøgning om appeltilladelse vedrørende Grønlands Landsrets afgørelser fremover vil blive afgivet af Grønlands Landsret.

Procesbevillingsnævnet har videre noteret sig, at det vil være overladt til den administrerende landsdommer at træffe bestemmelse om regler for afgivelse af udtalelser til Procesbevillingsnævnet. Nævnet bemærker, at der på nuværende tidspunkt, så vidt nævnet er bekendt, ikke er fastsat regler herom.

Advokatrådet bemærker, at Advokatrådet i en nyligt offentliggjort rapport om Retsikkerhed i Grønland har påpeget vigtigheden af, at der hos Grønlands Landsret gennemføres en opnormering af den nuværende souschefstilling til en landsdommerstilling. Advokatrådet noterer sig med tilfredshed, at denne opnormering nu gennemføres ved forslaget til ny § 7, stk. 1, i retsplejelov for Grønland.

Grønlands Råd for Menneskerettigheder bemærker, at det henset til den betydelige sagsophobning er hensigtsmæssigt at opnormere antallet af landsdommere ved Grønlands Landsret. Rådet bemærker dog, at der i forbindelse med opnormeringen af landsdommere vil ske en nednormering i staben, som rådet formoder må være u hensigtsmæssig.

Justitsministeriet bemærker, at det indgår i 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', at tilvejebringelsen af en yderligere landsdommerstilling skal ske som en opnormering af en souschefstilling til en landsdommerstilling.

2.2.5. Tilkaldedommere

Grønlands Råd for Menneskerettigheder finder det positivt, at der gives mulighed for, at dommere kan arbejde udover deres 70. år. Samtidig er det et opmærksomhedspunkt for rådet at sikre kompetencer i dommerstanden, så der ikke opstår risiko for den enkelte dommers retssikkerhed kompromitteres. Det er i den forbindelse afgørende for rådet, at det sikres, at en indkaldt pensioneret dommer fortsat er fuldt kompetent.

Justitsministeriet bemærker, at der med den foreslåede ordning lægges op til, at en dommer, der er pensioneret på grund af alder eller svagelighed, af den administrerende dommer ved Retten i Grønland kan tilkaldes for at virke som dommer ved en kredsret eller Retten i Grønland eller af den administrerende landsdommer for at virke som dommer ved Grønlands Landsret i en nærmere bestemt periode. Kun under særlige omstændigheder kan tilkaldeperioden forlænges ud over dommerens fyldte 74. år.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 11, forudsættes den nærmere bestemte periode at være af kortere varighed, hvilket vil sige højst 6 måneder. Dette dog således, at der ikke er noget til hinder for, at en dommer vil kunne tilkaldes igen i en ny periode på højst 6 måneder. Med ordningen vil der således løbende være mulighed for at sikre, at dommeren fortsat besidder de nødvendige kompetencer til at træffe afgørelse i retssager.

2.2.6. Digital kommunikation i retsplejen

Advokatrådet bemærker, at Advokatrådet i en nyligt offentliggjort rapport om Retssikkerhed i Grønland har påpeget vigtigheden af at øge digitaliseringsgraden hos Grønlands Domstole. Advokatrådet vil følge det videre arbejde med at tilvejebringe sikker digital kommunikation i såvel kriminalsager som civile sager ved de grønlandske domstole, som der lægges op til i lovforslagets bemærkninger.

2.2.7. Økonomiske konsekvenser

Departementet for Finanser og Skatter bemærker i forhold til pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, som vedrører lovforslagets økonomiske konsekvenser, at det er uklart, hvad der skal forstås ved ”konkrete initiativer”, som ikke er en del af ”initiativerne vedrørende Grønland”, som der henvises til i samme afsnit.

Justitsministeriet bemærker, at lovforslaget har til formål at gennemføre dele af de initiativer vedrørende domstolene i Grønland i 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', som kræver lovhjemmel. Med lovforslaget implementeres ikke den del af aftalen, som indebærer, at Justitsministeriet sammen med Naalakkersuisut vil vurdere, om de ændringer, der foretages i den danske retsplejelov med henblik på at forenkle retsplejen som følge af forslag fra Rørdamudvalget og anbefalinger fra Retsplejerådet, også er relevante at gennemføre for Grønland med henblik på at frigive ressourcer til nedbringelse af sagsbehandlingstiderne mv. ved domstolene i Grønland. Der forventes at blive fulgt op på denne del af aftalen i et senere lovforslag. Når der i pkt. 4 i lovforslagets almindelige bemærkninger om lovforslagets økonomiske konsekvenser henvises til de ”konkrete initiativer”, drejer det sig således om de initiativer vedrørende domstolene i Grønland, som indgår i 'Aftale om domstolenes økonomi 2024-2027', og som er en del af nærværende lovforslag.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, der har været i offentlig høring, er der i lovforslaget foretaget en indholdsmæssig ændring for så vidt angår den foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelse. Det er således tilføjet i lovforslagets § 5, stk. 2, at ikrafttrædelse af de foreslåede regler om digital tinglysning skal ske efter forhandling med Naalakkersuisut. Det er endvidere tilføjet, at det fastsættes, at bestemmelserne skal sættes i kraft hver for sig.

Derudover er der tilføjet et pkt. 3 om forholdet til databeskyttelsesretten i lovforslagets almindelige bemærkninger i forhold til udkastet til lovforslag, der har været i offentlig høring.

Endelig er der foretaget ændringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter.